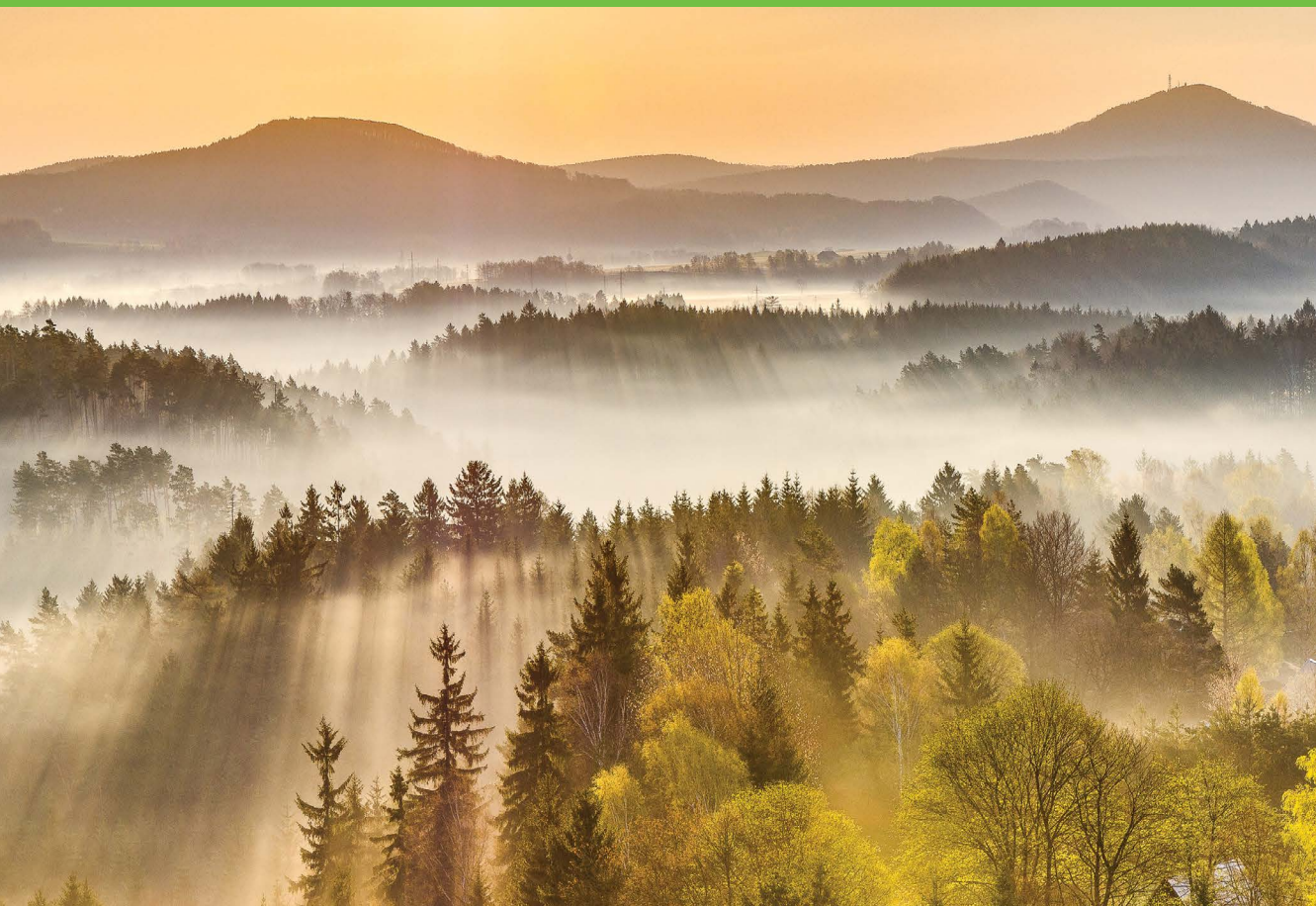

Forest Stewardship Council®
FSC® Česká republika

FSC - Odpovědné lesní hospodaření

Manuál hospodáře pro FSC certifikovaný les

**fond
pro NNO**

NROS
Nadace rozvoje občanské společnosti

**nadace
partnerství**
| LIDÉ A PŘÍRODA

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
**eea
grants**

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů.
www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz

Předmluva

Lesy a jejich stav je téma, které široká veřejnost vnímá citlivě vzhledem k silným vazbám na toto krásné přírodní prostředí. Lesy jsou pro lidi zdrojem energie, potravy, stavebního materiálu, domovem a místem pro relaxaci či turistiku. Lesy ovlivňují klima planety, koloběh vody, chrání půdu před erozí a podobně. V neposlední řadě mohou mít duchovní význam a jsou také důležitou součástí životního prostředí.

Význam a přínosy lesa jsou ve společnosti již relativně dobře známy a akceptovány. Spotřebitelé, stejně jako zodpovědné firmy, se již nechtějí podílet na poškozování lesů a přírody obecně a hledají způsoby, jak nakupovat výrobky šetrné k životnímu prostředí resp. lesům.

Jednou z možností je právě FSC certifikace lesů, která vytvořila důvěryhodný systém definující šetrné lesní hospodaření zohledňující jak ekonomické, tak i sociální a environmentální aspekty. FSC dokládá veřejnosti odpovědný původ výrobků na bázi dřeva. Spolu s každoročně se zvyšujícím počtem FSC certifikovaných firem z dřevozpracovatelského řetězce roste i poptávka po FSC certifikovaném dřevě. Některé významné nadnárodní dřevozpracovatelské firmy mají ve svých politikách uveden výhradní nákup FSC certifikované nebo recyklované suroviny.

Otázka přírodě blízkého lesnictví je velice obsáhlým tématem a tato publikace nemá ambice ji celou obsáhnout. Manuál, který držíte ve svých rukou, vznikl také proto, že došlo k revizi Českého standardu FSC, který je základním dokumentem definujícím pravidla hospodaření podle certifikace FSC v České republice. Změny například umožňují větší využití mechanické přípravy půdy, postupné navyšování podílu referenčních ploch a snížily počet stromů ponechaných k dožití a zetlení, zvyšují flexibilitu používání holosečí, umožňují postupné navyšování podílu ekologicko-stabilizačních dřevin (obdoba melioračních a zpevňujících dřevin – MZD) při obnově. Revidovaný standard reaguje v různých ohledech na měnící se situaci v této oblasti a má usnadnit získání FSC certifikace pro lesní majetky. Níže v textu představujeme často diskutovaná pravidla, u nichž se setkáváme s nesprávným výkladem.

Tento text je rovněž krátkým souhrnem informací o přednostech a diskutabilních aspektech přírodě blízkého lesního hospodaření, přínosu certifikace FSC pro přírodě blízké lesní hospodaření, ekonomiku zájemce a rozcestník k podrobným a kvalitním zdrojům informací. Tento manuál předkládá kromě teoretických informací a pohledů na přírodě blízké hospodaření také praktické ukázky interních směrnic lesních hospodářů z České republiky hospodařících podle pravidel FSC.

Věříme, že předložený text poskytne nové a relevantní informace při úvahách o lesním hospodaření nebo praktickém zohlednění zásad přírodě blízkých postupů ve vaší lesnické praxi.

Obsah

1. Úvod do problematiky přírodě blízkého lesního hospodaření a lesní certifikace FSC	5
2. Certifikace FSC	8
2.1. Okolnosti vzniku systému FSC	8
2.2. Vznik a fungování FSC	9
2.3. Rozšíření certifikace FSC	12
3. Český standard FSC	13
3.1. Cíl Českého standardu FSC	13
3.2. Vytváření Českého standardu FSC	14
3.3. Struktura Českého standardu FSC	16
3.4. Vybrané indikátory Českého standardu FSC	20
4. Certifikační proces	25
4.1. Příprava na audit	25
4.2. Průběh auditu	25
4.3. Neshody	26
4.4. Udělení certifikátu	27
4.5. Skupinová certifikace a malé lesy	28
4.6. Náklady na certifikaci a její přínosy	30
5. Soubor vzorových směrnicí	31
5.1. Minimalizace eroze	31
5.2. Prevence poškození porostů	32
5.3. Ochrana vodních zdrojů	32
5.4. Pravidla použití chemických přípravků	33
5.5. Zajištění účasti zájmových subjektů na tvorbě LHP	33
5.6. Podpora biodiverzity při těžbě dříví	34
5.7. Strategie zvyšování podílu mrtvého dřeva v lese	35
5.8. Monitoring	36
5.9. Požární bezpečnost při lesní výrobě a pobytu v lese	37
5.10. Směrnice k implementaci Českého standardu FSC do lesního hospodaření lesního majetku	38
6. Odkazy a tipy k prohlédnutí	42
Vaše poznámky	43

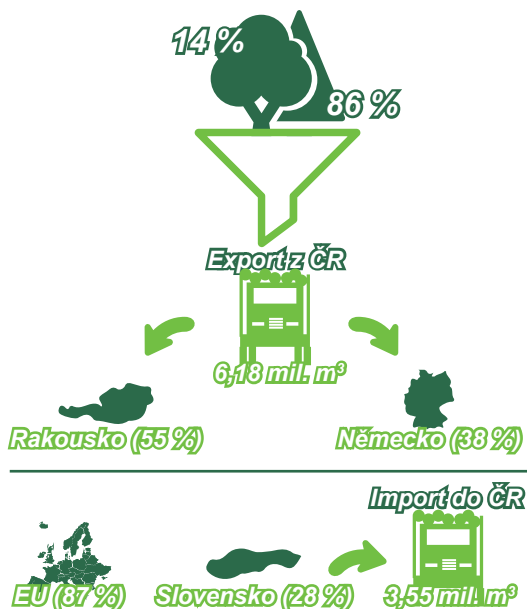
1. Úvod do problematiky odpovědného lesního hospodaření a certifikace FSC

V současnosti obývá zemi více než 7 miliard lidí. Každý používáme nějakým způsobem dřevo a vytváříme tím velký tlak na lesy. V méně rozvinutých zemích se dřevo využívá převážně jako palivo. Důležitou roli sehrává také ve stavebnictví, jako materiál při konstrukci obydlí, lodí, vozů atd.

V industrializovaných zemích je dřevo používáno především ke konstrukci nábytku, jako stavební materiál, výrobu papíru a energie.

Podle Zelené zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky z roku 2013 dosáhly roční těžby surového dříví 15,33 mil. m³, z toho naprostou většinu (86 %) tvořilo jehličnaté dříví. Vývoz činil 6,18 mil. m³ dřeva, z něhož 99 % bylo importováno do zemí EU, nejvíce do Rakouska (55 %) a Německa (38 %). Naopak dovoz činil 3,55 mil. m³ a opět většina putovala ze zemí EU (87 %), nejvíce však ze Slovenska (28 %). Důsledkem neutuchající celosvětové poptávky po tropickém dřevě, kupříkladu pro stavební účely v exteriérech nebo na výrobu nábytku je destrukce lesů.

Těžba v ČR 15,33 mil. m³

S heslem „Šetřit se vyplatí“ se pěstuje postoj a očekávání vysoké kvality za nízké ceny. V důsledku tohoto principu se může na trhu objevit více dřeva z holosečí a ilegálního odlesňování. Aby se uspokojila rostoucí světová poptávka po nábytku, papíru a stavebním materiálu, rozmáhají se plantáže s rychle rostoucími druhy dřevin nejčastěji na úkor přirozených lesů a domácích druhů stromů.

Podle údajů ze Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky za období 1998 – 2014 je průměrný podíl nahodilé těžby 35 %, což svědčí o malé stabilitě lesů, které souvisí jak s globální změnou klimatu, tak se způsobem hospodaření v našich lesích. Snížená stabilita lesů má i nezanedbatelný vliv na ekonomiku lesních majetků. Cílem odpovědného lesního hospodaření je mimo jiné zvyšování stability lesů.

Jednou z příčin rostoucí frekvence i rozsahu kalamit postihujících lesy je vzrůstající extremita klimatu, související s globální klimatickou změnou. Není to však příčina jediná či rozhodující. Tou je labilita hospodářských lesů způsobená druhovou skladbou většiny současných lesů, značně vzdálenou skladbě přirozené, ochuzenou věkovou a prostorovou diverzitou lesa, nepřirozeně probíhajícím vývojem lesních porostů, vedoucím k nežádoucím změnám genetické diverzity lesních dřevin atd. Ruku v ruce s tím rostou finanční a energetické vklady, které je nutné do lesů dávat, mají-li být dopěstovány do myšlné zralosti. Snížení druhové, věkové, prostorové a genetické diverzity současných hospodářských lesů, vedoucích k jejich vysoké labeilitě, má bezprostřední vazbu na holosečné formy hospodářského způsobu. Holosečný způsob hospodaření je hospodářskou modifikací velkého vývojového cyklu lesa, který je přirozený v jehličnatých boreálních lesích. Tam jsou velkoplošné rozpady lesů při-

rozeným jevem. Ve středoevropských lesích je hospodaření napodobující velký vývojový cyklus nepřírozené a zvýšený výskyt velkoplošných rozpadů v takto obhospodařovaných lesích je toho logickým důsledkem.

To vnímá stále více lesních hospodářů a přiklání se k přírodě blízkým způsobům hospodaření. Při rozhodování, zda hospodařit tradičními holosečnými formami nebo přistoupit na hospodaření přírodě blízké, jsou pro vlastníka lesů důležité mimo jiné ekonomické důsledky takového rozhodnutí.

Stejnými úvahami se vlastník lesa zabývá, pokud zvažuje, zda bude hospodařit v souladu se standardem FSC, jehož cílem jsou přírodě blízké lesní porosty.

Řada příkladů z České republiky i ze zahraničí dokladuje vyšší ekonomickou výhodnost šetrných forem hospodaření oproti klasickému holosečnému hospodaření.

¹ Ministerstvo zemědělství České republiky. Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2013, Praha: Ministerstvo zemědělství 2014. 135 s. ISBN 978-80-7434-153-3

2. Certifikace FSC (Forest Stewardship Council)

2.1. Okolnosti vzniku systému FSC

Nelegální odlesňování, nešetrné hospodaření s lesy i nelegální obchod se dřevem jsou možné, protože v mnoha zemích neexistují efektivní mechanismy ve formě zákonů, jejich vymahatelnosti a kontroly.

V 80. letech apelovaly ochranářské spolky na bojkot dřeva z tropických lesů, za účelem zastavení jejich destrukce. Toto opatření však na mnoha místech nevedlo k zamýšlenému cíli.

Po této zkušenosti upustily mnohé ekologické a sociální organizace od taktiky bojkotu a mís-

to toho podporují šetrné obhospodařování lesů. Zde je cílem vytěžit z lesa jenom takové množství dřeva, které v něm běžně přiroste a přitom také dodržovat základní ekologické a sociální požadavky. Tak je v oblastech bohatých na lesy zabezpečen na jedné straně zdroj příjmů a na straně druhé je les dlouhodobě zachováván.

S tím, jak v posledních letech roste zájem veřejnosti o zdravé životní prostředí, roste též veřejná podpora odpovědného lesního hospodaření, které dbá na ochranu přírody, celospolečenské funkce lesů a dlouhodobý ekonomický prospěch lesních podniků. Jedním z účinných nástrojů pro prosazování odpovědného hospodaření v lesích je lesní certifikace.

Lesní certifikací se rozumí proces posuzování, je-li konkrétní lesní majetek obhospodařován v souladu s odsouhlasenými standardy. Pakliže tomu tak je, vlastník lesa má právo používat označení, které na trhu odliší dřevo z jeho lesa od dřeva nejasného původu. Dřevo s certifikátem má na trhu komparativní výhodu. Aby měl zákazník jistotu, že dřevo, z něž byl produkt vyroben, pochází z odpovědných zdrojů, musí mít dřevozpracovatelé dřeva certifikát zpracovatelského řetězce. Výrobek může nést logo FSC pouze tehdy, když všechny články zpracovatelského řetězce jsou certifikované a tedy pod dohledem třetí strany.

Lesní certifikace je dobrovolným měkkým tržním nástrojem trvale udržitelného rozvoje. Zároveň představuje iniciativu podporující spotřebu dřeva z šetrně obhospodařovaných lesů, tedy unikátní přírodní obnovitelné suroviny.

2.2. Vznik a fungování FSC

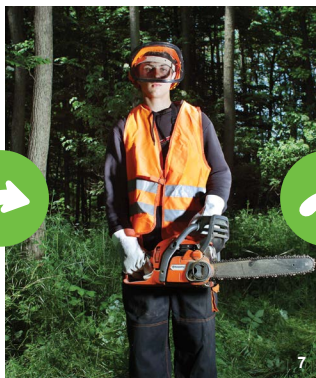
Forest Stewardship Council (FSC) je mezinárodní nevládní nezisková organizace, která byla založena roku 1993 zástupci dřevozpracujícího průmyslu, environmentálních organizací, obchodníků se dřevem, lesníků, sdružení domorodých obyvatel a odborů z celého světa. FSC je řízeno demokraticky – více než 800 členy ze 72 rozvojových a bohatých zemí světa.

Schéma řetězce

Les s certifikátem FSC

Lesní práce prováděné podle standardu FSC

FSC certifikovaný zpracovatelský závod

Výrobek s logem FSC

Základní ideou FSC je podporovat environmentálně vhodné, sociálně přínosné a ekonomicky životaschopné obhospodařování lesů, a tím pomoci chránit ohrožené a devastované světové lesy. Za tímto účelem organizace vytvořila unikátní systém lesní certifikace.

Enviromentální
pilíř

Sociální
pilíř

Ekonomický
pilíř

Struktura organizace FSC odráží základní principy Agendy 21, přijaté na Summitu Země v Riu de Janeiro v roce 1992: ekonomické, environmentální a sociální požadavky jsou reprezentovány vyrovnaným způsobem, aby se navzájem podporovaly a nekonkurovaly si. Členové jsou v FSC rozděleni do tří sekcí, zastupujících sociální, environmentální a ekonomické zájmy. Díky své otevřenosti všem zájmovým skupinám, důsledným požadavkům na sociální a environmentální stránku hospodaření v lesích a důkladnému systému kontroly jejich plnění, je FSC největším a nejdůvěryhodnějším lesním certifikačním schématem.

Činnost FSC je financována z akreditačních poplatků a z příjmů z poskytování vlastních služeb, další prostředky získává z členských příspěvků.

Systém lesní certifikace FSC lze schematicky rozdělit na tři činnosti: akreditace – standardizace – certifikace. Každou činnost vykonává jiný subjekt.

Organizace FSC vytváří pravidla pro fungování systému. Za předem jasně stanovených podmínek akredituje a kontroluje národní zastoupení FSC a nezávislé certifikační orgány.

Národní zastoupení FSC dnes působí ve 42 zemích světa pěti kontinentů, další vznikají. Jedním z úkolů národních zastoupení FSC je standardizace – tvorba národních standardů FSC pro lesní hospodaření v jednotlivých zemích – a poradenství pro účastníky systému FSC: lesníky, dřevozpracovatele, obchodníky a spotřebitele.

Certifikační orgány jsou auditorské firmy, které provádějí certifikaci lesních majetků a dřevozpracujícího průmyslu v celém zpracovatelském řetězci. Certifikace zpracovatelských podniků je založena na jednotném, celosvětově platném standardu. Ten vychází z potřeby dokladovat certifikovanou surovinu v celém výrobním řetězci od lesa až po finální výrobek.

FSC v číslech k říjnu 2015

FSC v České republice

Celková certifikovaná plocha	49 537 ha
Celkový počet certifikátů lesního hospodaření	4
Celkový počet certifikátů zpracovatelských řetězců	203

FSC ve světě

Celková certifikovaná plocha	183 863 540 ha
Celkový počet certifikátů lesního hospodaření	1 358
Počet zemí s certifikátem lesního hospodaření	80
Celkový počet certifikátů zpracovatelských řetězců	29 508
Počet zemí s certifikátem zpracovatelských řetězců	113

2.3. Rozšíření certifikace FSC

Rozloha lesů certifikovaných pod značkou FSC ročně výrazně vzrůstá. Stejně tak roste v environmentálně vyspělých společnostech zájem o výrobky z šetrně obhospodařovaných lesů. V srpnu 2015 bylo certifikováno již 183 milionů hektarů lesů v 80 zemích pěti kontinentů. Evropský podíl (včetně Ruska) činí 87 milionů hektarů FSC certifikovaných lesů ve 32 zemích.

Na certifikované lesy navazuje ve světě 29 508 certifikátů zpracovatelského řetězce od malých truhlářství až po obří pily či papírny. V Evropě (včetně Ruska) existuje již více než 15 000 certifikovaných provozů. Jejich počet vzrůstá i v ČR, především mezi podniky vyvážejícími finální dřevěné výrobky s vysokou přidanou hodnotou a tiskárnami.

12

3. Český standard FSC

3.1. Cíl Českého standardu FSC

Certifikační systém FSC je založen na 10 celosvětově platných principech (viz níže) a 56 kritériích FSC (verze 4), které tvoří rámec pro detailnější a konkrétní indikátory. Ty jsou uzpůsobeny přírodním a společensko-ekonomickým podmínkám jednotlivých států či regionů. Národní standardy FSC představují podrobný soubor požadavků na environmentální, sociální a ekonomickou stránku lesního hospodaření.

Český standard FSC představuje normativní podklad pro certifikaci lesního hospodaření mezinárodním certifikačním systémem FSC na území České republiky. Je určen pro lesy všech typů, kategorií, funkcí, vlastnických struktur a velikostí. Plantáže nejsou cílem přírodě blízkého lesního hospodaření v České republice. Pěstování a další zakládání plantáží, kromě produkce vánočních stromků a okrasných větví, není na lesní půdě v rámci tohoto standardu akceptovatelné.

Cílem lesního hospodaření v souladu s Českým standardem FSC jsou přírodě blízké lesní porosty se stanovištně vhodnou druhovou skladbou, věkovou strukturou a prostorovým uspořádáním

blížícím se dynamice a struktuře přírodních lesních společenstev. Takovéto hospodaření směřuje obecně k přeměně převažujících jehličnatých monokultur na druhově, věkově, výškově a tloušťkově rozrůzněné lesní porosty. Ty mají být obhospodařovány maloplošně a šetrnými způsoby. Cílové ekologicky stabilní lesní ekosystémy jsou vitální a produktivní a mají větší schopnost odolávat abiotickým i biotickým vlivům včetně kůrovcových či větrných kalamit.

Hospodaření podle standardu podporuje plnění všech důležitých celospolečenských funkcí lesních ekosystémů a vede k postupnému zlepšování ekologických, ekonomických a sociálních dopadů hospodaření lesního podniku. Standard má vést vlastníka k orientaci na širší škálu sortimentů dřevin a jiných produktů lesa, což se vyplácí i prostřednictvím stabilnější, prosperující ekonomiky lesních podniků.

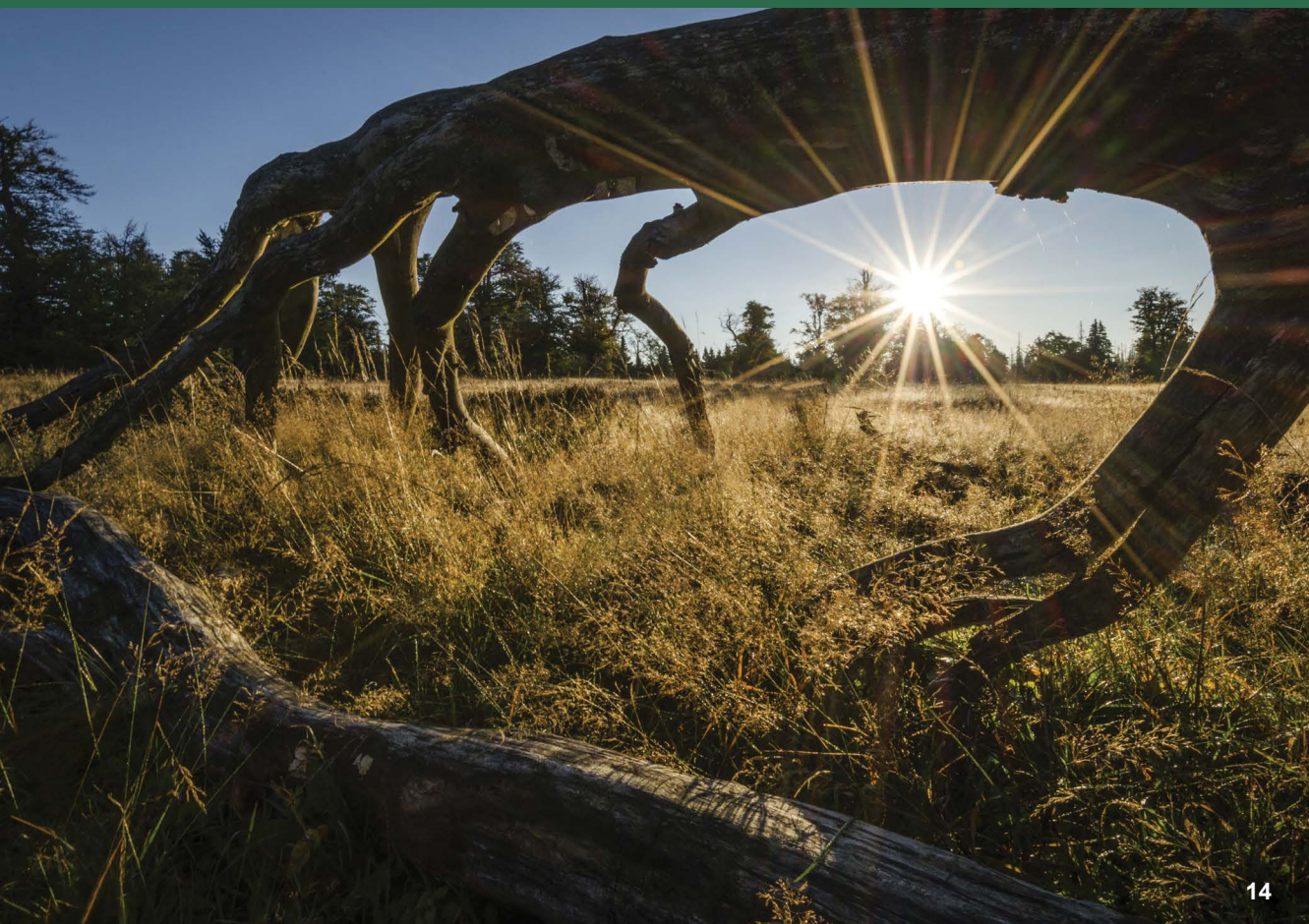
V souladu se standardem by se v lesích kupříkladu neměla používat hnojiva ani nebezpečné chemické přípravky. Naopak se zde ponechává část dřeva k zetlení a doupné stromy jako hnízdiště ptákům. Standard podporuje lesní hospodáře ve snaze omezit negativní vlivy zvěře na lesní ekosystémy a upřednostňovat přirozené zmlazení. Rovněž prosazuje přednostní zaměstnávání místních obyvatel a klade důraz na bezpečnost práce.

Lesní majetky, které svou rozlohou nepřesahují 500 hektarů, jsou z hlediska tohoto standardu považovány za malé lesy a část požadavků Českého standardu FSC se na ně nevztahuje. Některé požadavky Českého standardu FSC (vybrané indikátory principu 7. a 8. jsou též zjednodušeny nebo vypuštěny pro lesní majetky, které svou rozlohou nepřesahují 50 hektarů (hranice pro povinné pořízení lesního hospodářského plánu). Za velmi velké lesy jsou v podmínkách České republiky považovány lesní majetky, které svou rozlohou přesahují 10 000 hektarů a jsou na ně kladeny některé další požadavky. Jedná se tedy pouze o lesy ve vlastnictví státu.

3.2. Vytváření Českého standardu FSC

Český standard FSC je vytvářen od února 2001 a jeho první verze byla schválena na 1. valné hromadě FSC ČR v lednu 2002 v Praze. Standard byl později rozpracován standardizační komisí FSC ČR. V letech 2002 a 2003 následovala široká odborná diskuze na národní úrovni. Druhá verze Českého standardu FSC byla schválena na 2. valné hromadě FSC ČR v únoru 2003 v Praze. V roce 2003 byl standard harmonizován s akreditovaným německým standardem FSC a vznikajícím Polským standardem FSC.

14

Ve spolupráci s akreditovanými certifikačními orgány byl v průběhu roku 2004 Český standard FSC testován v terénu na čtyřech lesních majetcích různých velikostí, typů lesa a majetkových struktur: v Národním parku Krkonoše a ve spolupráci s akreditovanými certifikačními firmami při certifikacích lesních podniků Sdružení obecních a soukromých lesů Svitavy, Městských lesů Volary, a. s. a Kinsky dal Borgo, a. s. V témže roce koordinoval další diskuze nad Českým standardem FSC s vybranými externími odborníky Ústav pro výzkum lesních ekosystémů.

Poté byla třetí verze Českého standardu FSC, schválená čtvrtou valnou hromadou FSC ČR v Brandýse nad Labem v únoru 2005, opět předmětem národní a mezinárodní diskuze. Konečná čtvrtá verze Českého standardu FSC, začleňující připomínky vzešlé z národní i mezinárodní diskuze, byla schválena na 5. valné hromadě FSC ČR v České Třebové v září 2005.

Pravidla FSC vyžadují pravidelnou revizi národních standardů lesního hospodaření. Tato revize byla zahájena v září 2008 zvolením členů Revizní komise. V prosinci 2014 na valné hromadě FSC ČR byla odsouhlasena aktuální verze, která byla mezinárodním FSC finálně schválena v dubnu 2015.

Revidovaná verze standardu například umožňuje větší využití mechanické přípravy půdy, zvyšuje flexibilitu používání holosečí, umožňuje postupné navyšování podílu ekologicko-stabilizačních dřevin (obdoba melioračních a zpevňujících dřevin – MZD) při obnově, postupné navyšování podílu referenčních ploch a snížilo počet stromů ponechaných k dožití a zetlení. Tyto i další změny jsou popsány v kapitole 3.4.

Zájemci o členství v FSC ČR z řad vlastníků lesů a lesních hospodářů jsou vítáni, stejně jako zástupci dalších zájmových skupin.

3.3. Struktura Českého standardu FSC

Cílem Českého standardu FSC je lesního hospodaření směřující k přírodě blízkým lesním porostům se stanovištně vhodnou druhovou skladbou, věkovou strukturou a prostorovým uspořádáním blížícím se dynamice a struktuře přírodních lesních společenstev. Je určený pro všechny typy vlastnictví a velikosti lesních majetků, kdy pro malé vlastníky lesů je vhodné sdružování do skupinové certifikace, která snižuje finanční náklady na certifikát. Řídit se jím musí ti vlastníci lesů, kteří chtějí svým odběratelům prodávat dřevo s certifikátem FSC.

Český standard FSC je normativní dokument specifikující podmínky, jež musí podnik spravující les splnit, aby mohl obdržet certifikát FSC. Součástí standardu je přesné znění principů a kritérií FSC a indikátory specifikující požadavky principů a kritérií pro přírodní a socioekonomické podmínky v ČR.

Český standard FSC je nutno brát jako jeden celek; pořadí principů nevyjadřuje jejich významnost. Český standard FSC je používán ve spojení a v kombinaci s národními a mezinárodními zákony a úmluvami. Certifikace FSC doplňuje, nikoliv nahrazuje, jiné iniciativy a nástroje, které podporují odpovědné lesní hospodaření.

Principy

Český standard FSC je členěn do deseti principů vytvořených organizací FSC – základních pravidel lesního hospodaření:

1. Dodržování zákonů a principů FSC

Lesní hospodaření musí respektovat všechny příslušné zákony dané země i mezinárodní úmluvy a smlouvy, které se daná země zavázala dodržovat, a musí vyhovět všem principům a kritériím FSC.

2. Vlastnická a uživatelská práva a povinnosti

Dlouhodobá vlastnická práva a práva na užívání pozemků a lesních zdrojů musí být jasně definována, zdokumentována a právně zakotvena.

3. Práva domorodých obyvatel

Musí být uznána a respektována zákonná a zvyková práva domorodých obyvatel vlastnit, užívat a hospodařit se svou půdou, územím a zdroji. Princip není v České republice aplikovatelný.

4.**Vztahy k místnímu obyvatelstvu a práva zaměstnanců**

Podniky lesního hospodaření musí zachovávat nebo zvyšovat dlouhodobý sociální a ekonomický blahobyt lesních dělníků a místních komunit.

5.**Užitky z lesa**

Lesní hospodářská opatření musí podněcovat účelné využívání rozmanitých produktů a funkcí lesa tak, aby byla zajištěna jeho ekonomická životaschopnost a celá řada environmentálních a sociálních užitků.

6.**Vliv na životní prostředí**

Hospodaření v lesích musí zachovávat biologickou rozmanitost a s ní spojené hodnoty, vodní zdroje, půdu i jedinečné a křehké ekosystémy a krajinné celky, a zajišťovat tak ekologické funkce a integritu lesa.

7. Hospodářský plán

Musí být písemně vypracován, naplňován a aktualizován hospodářský plán, přiměřený rozsahu a intenzitě zásahů. Musí být jasně určeny dlouhodobé cíle lesního hospodaření a stanoveny prostředky, jak jich dosáhnout.

8. Monitoring a hodnocení

S ohledem na rozsah a intenzitu lesního hospodaření musí být prováděn monitoring, který bude podkladem pro hodnocení stavu lesa, výnosů lesních produktů, zpracovatelského řetězce (chain of custody), hospodářských opatření a jejich sociálních a environmentálních dopadů.

9. Zachování lesů s vysokou ochranářskou hodnotou

Hospodářské zásahy v lesích s vysokou ochranářskou hodnotou musí zachovávat nebo rozvíjet charakteristické znaky, jimiž se tyto lesy vyznačují. Rozhodnutí, která se vztahují na lesy s vysokou ochranářskou hodnotou, musí být vždy zvažována na základě principu předběžné opatrnosti.

10. Plantáže

Plantáže musí být plánovány a obhospodařovány podle principů a kritérií 1 – 9 a principu 10 a jeho kritérií. Plantáže sice mohou v mnoha směrech znamenat sociální a ekonomický přínos a mohou přispět k uspokojování celosvětové potřeby lesních produktů, měly by však být pouze doplňkovou součástí hospodaření v přirozených lesích, snižovat tlak na jejich využívání a podporovat jejich obnovu a ochranu.

Kritérium

Slouží jako podklad pro vytváření národního či regionálního standardu FSC. Kritéria stanovují obsah principů a slouží k posouzení, byl-li splněn daný princip.

Podkritérium

Některá z kritérií FSC jsou uvedena ve formě abecedního seznamu konkrétních položek. Tyto položky specifikují kritérium a nazývají se podkritéria.

Indikátor

Kvantitativní nebo kvalitativní pravidlo, které lze měřit či popsat a které lze zhodnotit, zda je lesní hospodaření v souladu s požadavkem příslušného kritéria. Indikátory definují pravidla odpovědného lesního hospodaření na lesním majetku a jsou hlavním předmětem certifikačního audit.

Verifikátor

Doporučený zdroj informací nebo důkazů, jenž auditorovi umožňuje zhodnotit míru plnění daného indikátoru.

Komentář

Doprovodný text vysvětlující vybrané části Českého standardu FSC. Komentář podává vysvětlení k potenciálně nejednoznačným pasážím Českého standardu FSC nebo pasážím, jejichž znění lze vykládat různými způsoby. Komentáře vznikly jako reakce kanceláře FSC ČR na dotazy uživatelů Českého standardu FSC při jeho užívání. Jejich text nebyl akreditován, není tedy závazný.

3.4. Vybrané indikátory Českého standardu FSC

! Většina vlastníků či lesníků po prvním přečtení některých indikátorů má obavu z jejich přílišné náročnosti. V řadě případů tyto pochybnosti pominou při dalším čtení a promyšlení požadavků. Jedním z úkolů nedávno proběhlé revize standardu bylo vyjasnění některých požadavků, aby nedocházelo k různým výkladům (např. že evidenci úrazů vede vždy zaměstnavatel, nikoliv zadavatel prací apod.). Revizovaný standard reaguje v různých ohledech na měnící se situaci v této oblasti a usnadňuje tak lesníkům a majitelům lesa získání certifikátu FSC.

Přes úpravy standardu určité zůstanou některé jeho části zdrojem obav z nutnosti změny hospodaření či administrativní náročnosti. Následuje popis a komentář k nejčastěji diskutovaným indikátorům/tématům:

Mechanická příprava půdy

Bylo povoleno větší využití mechanické přípravy půdy, která je nyní umožněna v pruzích o maximální šíři 50 cm střídající se s nedotčeným pruhem s minimální šířkou 70 cm.

Indikátor 6.3.6 Mechanická příprava půdy je přípustná pouze ve zdokumentovaných a odůvodněných případech. I pak je prováděna pouze maloplošně a tak, aby se plošně neodstraňovaly svrchní půdní horizonty. Ve výjimečných případech, kdy obnovu lesa nelze provést jinak, je možná celoplošná mechanická příprava v pruzích o maximální šíři 50 cm a nedotčeném pruhu minimálně 70 cm.

Holoseče

Nově je možné holoseče použít v polovině plánované mýtní těžby tak, že jejich průměrná (nikoliv již maximální) velikost může dosahovat rozlohy 0,3 ha a velikost jednotlivé holoseče nesmí přesáhnout rozlohu 0,9 ha. To umožní větší flexibilitu při jejich používání v nezbytných případech. Je třeba ujasnit, že v rámci českého standardu FSC se za holinu nepovažuje plocha s přirozeným zmlazením jakéhokoli charakteru (v cloněném a výběrném hospodářském způsobu tedy standard holinu nezná), stejně tak kotlík o průměru shodném jako průměrná výška obnoveného porostu. Za holoseč není rovněž považován násek o šířce menší než je polovina průměrné výšky porostu.

Indikátor 6.3.7 Použití holosečí se musí lesní hospodář vyhýbat. Ve zdůvodněných případech se připouští použití holosečí do výše jedné poloviny z mýtní úmyslné těžby dle lesního hospodářského plánu. Průměrná rozloha holosečí je v takových případech nejvýše 0,3 ha a maximální rozloha jedné seče je 0,9 ha.

Obnova lesa (indikátory 6.3.B.)

Místo okamžitého zvýšení podílu ekologicko-stabilizačních dřevin, tedy všech stanovištěně vhodných domácích listnáčů, jedle bělokore a tisů červeného (obdobu melioračních a zpevňujících dřevin – MZD) při obnově bylo umožněno jeho postupné navyšování. Znamená to, že pokud je požadovaná změna jejich podílu natolik výrazná proti dosavadnímu stavu, může vlastník vypracovat harmonogram postupného navyšování (viz 6.3.10) a plnit jej během platnosti certifikátu (5 let).

Stromy k dožití a zetlení (indikátory 6.3.C.)

Indikátor 6.3.18 Vlastník lesa nad 500 ha má vypracovanou směrnici pro vymezení a ponechávání zlomů, pahýlů, vývrátů, ležících kmenů, stromů s dutinami a vybraných vzrostlých stromů k dožití a zetlení v dospívajících a dospělých porostech* a tuto směrnici dodržuje. Množství dřeva ponechaného tímto způsobem v budoucnu k zetlení je nejméně 5 stromů z dospívající a dospělé etáže na hektar v dílci.

Požadavek na ponechání části hmoty přirozenému rozkladu vyžaduje vytvoření směrnice (viz např. kapitola 5.7). Ta určí časový postup výběru vhodných stromů (požaduje se postupné zavedení), vyjasní jaké stromy vybírat (aby se minimalizovaly ekonomické ztráty) a formu jejich výběru (zda a jak značit). Často se zapomíná, že sem patří i stromy ležící, v různé fázi rozkladu, vhodné i z ekologického hlediska. Rozhodně není nutné pravidelné rozmístění po ploše. Obavy z bezpečnostních rizik (pád na návštěvníky lesa) je možné snížit výběrem stromů na málo frekventovaných místech či skácením a ponecháním jako ležícího. Zde je nutno zdůraznit, že platný zákon o lesích umožňuje volný vstup do lesů, ale na vlastní nebezpečí. Důležité je započítat do požadovaného množství všechny stromy ponechávané v porostech z jiných důvodů (porostní pláště, břehové porosty, doupné stromy apod.). U vlastníka do 500 ha se směrnice v papírové podobě nevyžaduje, pravidla výběru by měl v tom případě vysvětlit ústně.

Při revizi Českého standardu byl zrušen požadavek 30 m³ stromů k dožití a zetlení v dospívajících a dospělých porostech (starších než 80 % doby obmýti). Zůstává tedy pouze požadavek ponechávání nejméně 5 stromů na hektar dospělých a dospívajících porostů v dílci.

20

Referenční plochy (kritérium 6.4.)

Indikátor 6.4.1 Vlastník lesa o výměře nad 1000 ha vymezí nejméně 2 % z porostní plochy lesů jako referenční plochy. U státních a obecních vlastníků lesů se do 5 let tato plocha zvýší na 3 % a do 10 let na 5 % rozlohy majetku.

Jak je zřejmé z textů u kritéria, účelem referenčních ploch je porovnání výsledků vlastního hospodaření s výsledky působení přirozených procesů. Je tedy vhodné vybrat plochy co nejbližší přirozenému stavu. Pokud na majetku takové nejsou, je čistě na rozhodnutí vlastníka, jaké porosty do referenční plochy vybere. Samozřejmě musí mít na zřeteli účel výběru, ale může také zohlednit svůj ekonomický pohled (vybrat porosty špatně přístupné, s omezením hospodařením z důvodu ochrany přírody apod.). Nemusí nutně vybírat porosty dospělé, naopak, u mladších porostů je možné sledovat jejich přirozený vývoj. Je

třeba zdůraznit, že všechny požadavky Českého standardu stejně jako požadavky na hospodaření v referenčních plochách nejsou nadřazeny zákonným požadavkům.

Místo okamžitého vylišení referenčních ploch (bezzásahových nebo výhledově bezzásahových lesů) je nově umožněno jejich postupné navyšování ze 2 % na 3 % (během 5 let) a do dalších 5 let na 5 % (týká se jen veřejných, tedy státních a obecních lesů, soukromé mohou zůstat na 2 %). Z požadavku kritéria jsou vyjmuti vlastníci do 1000 ha, protože u nich by rozloha referenční plochy (tím spíše několika ploch) neplnila daný účel a výrazněji by ovlivnila celkové hospodaření.

Chemické prostředky (kritérium 6.6.)

Nově je možné holoseče použít v polovině pláno- Chemické prostředky je podle standardu možné použít jen tehdy, pokud je to z provozních nebo ekonomických důvodů výrazně výhodnější než

využití jiných metod. Poté je možné při plnění požadavků všech indikátorů chemické prostředky použít, je však potřeba mít strategii, která jejich používání do budoucna omezí. Pozornost je třeba věnovat výběru chemických látek, kromě jejich schválení podle zákonných podmínek nesmí být také na seznamu zakázaných látek FSC. Za jistých podmínek je možné požádat o výjimku na použití některé zakázané látky.

Hnojení na porostní půdě (s výjimkou individuálního přihnojení sazenic při obnově zvláště nepříznivých lokalit) jakýmkoliv hnojivem je zakázáno. Je však možné na jiných půdách, tedy např. ve školkách.

Zákazem vápnění je myšleno celoplošné použití za účelem změny Ph porostní půdy. Pro běžné použití jako hnojivo se přípravky na bázi vápníku mohou použít s omezeními jako pro jiná hnojiva.

Introdukované dřeviny (kritérium 6.9.)

Dřeviny, které se invazivně šíří se nesmí při obnově lesa využívat a musí se z porostů eliminovat. Ostatní nepůvodní dřeviny je možné využívat s omezením dle jednotlivých indikátorů. Při revizi standardu bylo ujasněno, že procentuální omezení zastoupení introdukovaných dřevin (5 % umělá obnova, 10 % přirozená) je souhrnem za celý majetek a platnost LHP. Modřín opadavý se dle standardu nepovažuje za introdukovanou dřevinu, je ho možno použít jako dřevinu přimíšenou (jednotlivé nebo hloučkovité přimíšení do 30 % zastoupení v porostu).

Lesy s vysokou ochrannářskou hodnotou (princip 9)

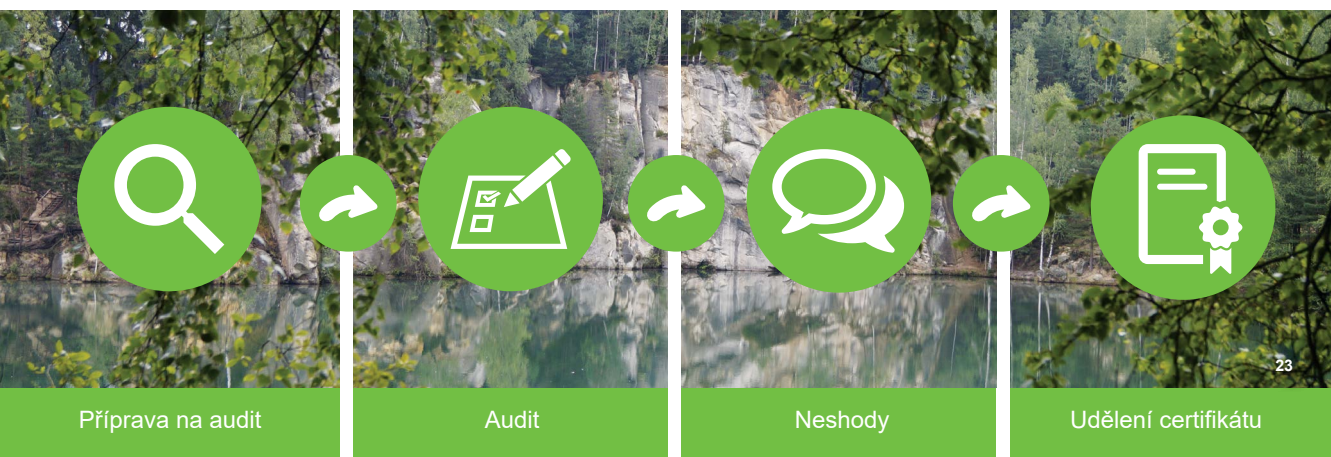
Do této kategorie se zařadí všechny lesy a plochy nějak již chráněné, je proto třeba pozornost věnovat celému textu principu a tyto možnosti využít. Hospodaření v nich pak určuje způsob hospodaření navržený pro jednotlivé lokality a jejich způsob ochrany. Pokud se na majetku přesto nepodaří naplnit požadovanou plochu, vlastník si vybere takové lesy, které naplňují lokální potřeby v oblasti ochrany přírody, kultury či religionistiky. Hospodaření je pak třeba přizpůsobit udržení vybraných chráněných hodnot.

Z výše uvedeného vyplývá, že snahou úprav při revizi bylo umožnit flexibilnější přechod současného způsobu hospodaření na nové požadavky Českého standardu FSC a také snaha o jejich jednoznačný výklad. Hospodaření v lese je velice různorodé a jeho omezení do pravidel vždy naráží na nevhodnost pro určité oblasti. Pro systém certifikace FSC je důležitější směřování lesního hospodaření než jeho aktuální stav. A tímto směrem se úpravy standardu ubíraly.

Při veškerých nejasnostech o způsobu plnění požadavků standardu FSC je vhodné kontaktovat FSC ČR (kontakty najdete na straně 39).

4. Certifikační proces – aneb co dělat když se chci certifikovat

4.1. Příprava na audit

Před samotným rozhodnutím k certifikaci FSC by měl vlastník podrobně projít všechny body Českého standardu FSC a zhodnotit, zda způsob hospodaření odpovídá kladeným požadavkům. Dále je vhodné zvážit typ certifikátu (jednotlivý, skupinový viz kapitola 4.5). V každém případě doporučujeme se obrátit na nás (FSC ČR) a rádi Vám zodpovíme vaše dotazy a odkážeme na důležité související dokumenty.

4.2. Průběh auditu

Vlastník, který se rozhodne pro certifikaci svého lesa, kontaktuje některou z akreditovaných certifikačních firem. Podstatou certifikace lesního hospodaření je porovnání hospodaření vlastníka s Českým standardem FSC.

Pokud je certifikovaný majetek větší než 10 000 ha nebo pokud jsou v lesích identifikovány „Vysoké ochranné hodnoty“, pak je nutné provést předaudit, který identifikuje problematická témata, na která je třeba se zaměřit před provedením vlastního auditu.

Na počátku auditu zkontroluje inspekční tým písemnosti dokumentující vlastnické vztahy, lesní hospodářské plány, hospodářskou evidenci a další záznamy, které hospodář vede.

Poté si auditoři v terénu v porostech ověřují, zda jsou dodržovány jednotlivé požadavky Českého standardu FSC, národní zákony a předpisy, a celkově testují manažerský systém a kvalitu lesního hospodaření. Při terénních kontrolách se zaměřují na vybrané těžené a zalesňované porosty, hospodaření v chráněných územích apod. Během inspekce se provádějí rozhovory se zaměstnanci a najímanými dodavateli prací.

Součástí auditu je rovněž setkání s místními zájmovými skupinami, jako například starosty obcí či nevládními organizacemi. Dále jsou kontaktovány orgány státní správy, odborné instituce apod. Účelem je získat komentáře a připomínky ke stavu lesů, hospodaření v nich i k sociálním dopadům této činnosti.

24

4.3. Neshody

Certifikační systém FSC nepožaduje plnou shodu hospodářské praxe se všemi indikátory Českého standardu FSC v době konání certifikačního auditu. Důležitější jsou opatření, která vlastník přijme, aby postupně zlepšoval všechny aspekty svého hospodaření a dosáhl cílů obsažených ve standardu. Následující roční dozorové audity musí prokázat zlepšování.

- a. Principy a kritéria FSC nejsou předmětem posudku auditorů. Rozhodnutí o tom, zda vlastník splňuje principy a kritéria, se provádí na základě vyhodnocení plnění jednotlivých indikátorů uvedených v příslušném standardu lesního hospodaření – Českém standardu FSC.
- b. Všechna certifikační rozhodnutí jsou založena na identifikaci malých a velkých neshod na úrovni jednotlivých kritérií FSC.
- c. Neshoda se považuje za malou, pokud:
 - ▶ Jde o krátkodobé selhání;
 - ▶ Je neobvyklá/nesystematická;
 - ▶ Možné účinky neshody jsou omezeny v čase i prostoru;
 - ▶ Okamžitě po zjištění neshody je sjedná-

na náprava, a zabrání se tak opětovnému selhání;

- ▶ Naplnění záměru příslušného kritéria FSC není vážně ohroženo.
- d. Neshoda je považována za velkou, pokud:
 - ▶ Trvá delší dobu;
 - ▶ Její výskyt je opakovaný nebo systematický;
 - ▶ Vlivy této neshody jsou dlouhodobé/prostorově rozšířené;
 - ▶ Není zjednána včasná náprava, anebo je tato nedostatečná, přestože vedení podniku bylo o neshodě informováno;
 - ▶ Faktickým či pravděpodobným výsledkem je neuskutečnění záměru příslušného kritéria FSC.
 - e. Pokud na úrovni některého z kritérií FSC dojde k nalezení velké neshody, není certifikát udělen do doby, než je neshoda odstraněna.
 - f. Velká neshoda v plnění požadavků kteréhokoliv z kritérií FSC je posuzována na základě toho, zda jsou splněny všechny indikátory daného kritéria, a také na základě zhodnocení možných důsledků všech neshod:
 - ▶ Všechny neshody ve splňování indikátorů zjištěné certifikačním orgánem během auditu jsou zaznamenány v certifikační zprávě.

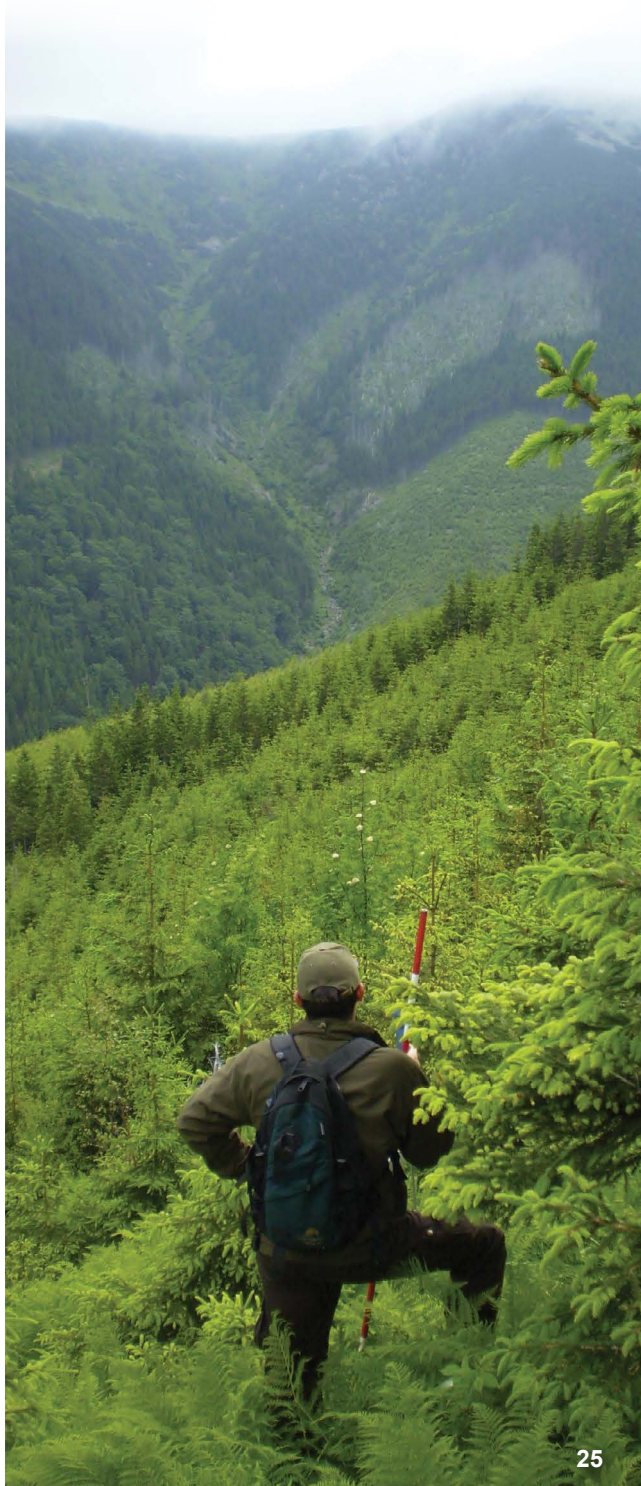
- Každá neshoda na úrovni indikátoru je vyhodnocena za účelem zjištění, zda se jedná o malou nebo velkou neshodu vzhledem ke kritériu, ke kterému se ukazatel vztahuje.
 - Certifikační orgán písemně odůvodní svá rozhodnutí, zda je kterákoliv nalezená neshoda na úrovni indikátoru buď malou, nebo velkou neshodou pro splnění příslušného kritéria.
- g. Objeví-li se velká neshoda během ročních dozorových auditů, je tento napraven během tří měsíců od okamžiku, kdy o tom certifikační orgán uvědomí držitele certifikátu. V případě, že vlastník nevyhoví, je platnost certifikátu pozastavena.

4.4. Udělení certifikátu

Po auditu vydá certifikační firma obsáhlou certifikační zprávu. Auditóři v ní identifikují část standardu, která není zcela naplněna. Zprávu poté připomínkuje vlastník lesa a dva nezávislí odborníci z oboru. Následně je vydáno certifikační rozhodnutí. V prvním či druhém roce certifikace nevyžadují auditóři absolutní shodu se standardem, pokud se nejedná o zcela zásadní porušení principů a kritérií FSC. Jestliže se při auditu prokážou tzv. menší neshody, může být certifikát FSC vydán, pokud se žadatel zaváže, že v přesně daném časovém rámci neshody odstraní. V případě tzv. větších neshod musejí být požadavky splněny ještě před vydáním certifikátu.

Certifikát FSC se udílí na pět let s tím, že po prvním delším hlavním auditu následují čtyři pravidelné kratší monitorovací návštěvy. Při každoročních auditech hodnotí auditor postupné změny v hospodaření. FSC je certifikací procesu, nikoliv stavu. Jeho účelem je podpořit vlastníka v dobrém lesním hospodaření.

Po vypršení platnosti certifikátu je pro obnovení platnosti certifikátu na 5 let nutno provést recertifikační audit.

4.5. Skupinová certifikace a malé lesy

FSC se snaží zpřístupnit certifikaci také menším majitelům lesů tím, že zjednodušuje některé indikátory Českého standardu FSC a umožňuje tzv. skupinovou certifikaci. Jednotková cena lesní certifikace FSC roste spolu se snižující se rozlohou certifikovaného majetku a možností jak je snížit je sdružit se s dalšími vlastníky lesů a žádat o certifikát pro všechny členy této skupiny.

Výhodou skupinové certifikace je snížení nákladů na samotný certifikační audit zejména pro menší a malé vlastníky lesů, které se za tímto účelem sdruží. Na skupinu se pohlíží jako na jeden subjekt a probíhá tak pouze jeden audit na vybraném vzorku členů skupiny. Organizace vlastníků do skupiny také může zlepšovat možnosti odbytu dřeva na nové trhy, které požadují certifikát FSC.

Skupinová certifikace je vhodná především pro menší lesní majetky, kde všechny majetky jsou menší než 500 hektarů, a jejich sdružení. V rámci skupiny je určen vedoucí skupiny, který má na starosti řízení skupinové certifikace. Např. za skupinu komunikuje s certifikační firmou, přijímá a odhlašuje nové členy a provádí kontrolu plnění požadavků FSC členy skupiny (tzv. interní audit). Významné neplnění požadavků standardu ze strany jednoho člena může ohrozit certifikát celé skupiny, proto je důležitá kontrola uvnitř skupiny.

Kroky ke skupinové certifikaci:

1. Zjistěte, jaké požadavky budete muset realizovat - projděte si Český standard FSC a ujistěte se, že vyhovíte jeho požadavkům.

2. Vytvořte skupinu (nebo se připojte do již fungující skupiny) a zvolte vedoucího. Stanovte jeho odpovědnosti, odpovědnosti členů skupiny a podepište zakládající smlouvu skupiny.

3. Vyberte si certifikační firmu.

4. Vytvořte směrnici pro členy skupiny k plnění FSC požadavků (vzor viz kapitola 5).

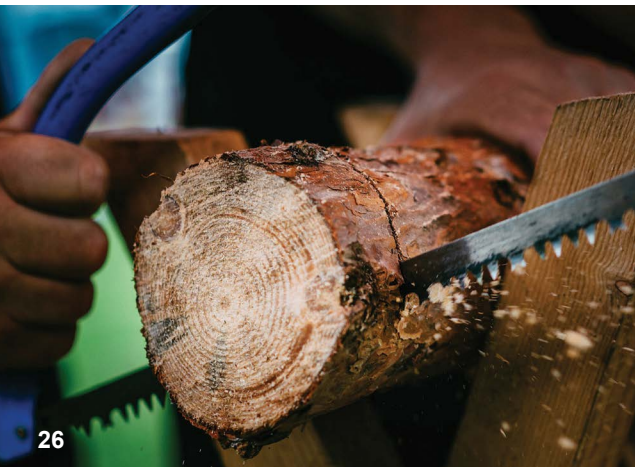
5. Interními auditů vyhodnoťte shodu s Českým standardem FSC a dalšími požadavky systému FSC.

6. Realizujte případná doporučení, která vzešla z interních auditů.

7. Jakmile jsou doporučení úspěšně realizována, pozvěte certifikační firmu k provedení auditu.

Jak na skupinovou certifikaci

Zapojení do skupinové certifikace s sebou přináší různou míru zapojení a odpovědnosti. Ve skupinové certifikaci mohou být členové skupiny ve dvou rolích:

Obvyklé odpovědnosti vedoucího skupiny:

- ▶ Podat certifikační firmě žádost o certifikaci.
- ▶ Zprostředkování komunikace mezi certifikační firmou a členy skupiny.
- ▶ Informování členů skupiny o jejich odpovědnostech.
- ▶ Zajištění shody členů skupiny s požadavky FSC.
- ▶ Kontrola členů skupiny a zajištění interních auditů.
- ▶ Archivace záznamů: seznam členů skupiny, rozloha certifikované plochy a zprávy z interních auditů apod.

Obvyklými odpovědnostmi členů skupiny jsou:

- ▶ Obhospodařovat své lesy podle požadavků FSC.
- ▶ Souhlasit s pravidly skupiny.
- ▶ Smlouvou s vedoucím skupiny mu dát zmocnění k zažádání o certifikaci FSC
- ▶ Podstoupit certifikační audit, pokud je majetek vybrán k auditu certifikační firmou.

Prvním projektem skupinové certifikace lesů systémem FSC se v ČR stala v roce 2005 skupina Nestátní lesy Svitavsko, sestávající z 10 lesních převážně obecních majetků na ploše 1259 hektarů.

Organizace FSC vnímá celosvětově důležité postavení malých vlastníků lesů a jejich obtížnější přístup k přínosům lesní certifikace a proto vytvořilo zjednodušené certifikační procedury pro malé lesy, které umožňují zlevnit certifikaci a přiblížit vlastníků malých lesů její výhody. V České republice je mimo lesy ve vlastnictví státu poměrně malá průměrná rozloha lesů na jednoho vlastníka. Průměrná velikost lesního majetku fyzických osob je v ČR cca 4,4 ha a u obecních lesů je to 78 ha. Proto byla do Českého standardu FSC zařazena řada zjednodušení pro vlastníky tzv. malých lesů - tedy majetků s rozlohou lesů *menších než 500 ha*.

4.6. Náklady na certifikaci a její přínosy

Podle dostupných informací od vlastníků lesů a certifikačních firem se náklady na certifikační audit v závislosti na ploše majetku a vlastnické struktuře pohybují v rozmezí 0,05 – 1 € na hektar a rok. Cena odráží důkladnost certifikačních procedur (veřejné konzultace se zájmovými skupinami, detailní terénní šetření, hodnocení závěrečných certifikačních zpráv dvěma nezávislými experty), jež zaručují důvěryhodnost systému FSC a jeho výjimečné postavení mezi ostatními certifikačními systémy, které se odráží v jeho podpoře ze strany obchodních řetězců a spotřebitelské veřejnosti. Pro menší lesní majetky může být finančně zajímavá tzv. skupinová certifikace (viz předchozí kapitola).

V posledních letech se zvyšuje zájem českých i zahraničních firem a obchodníků o FSC certifikované dřevo z ČR. Certifikát FSC může přinést přímé finanční výhody – zvýhodnění ceny za dřevo nebo celková ekonomická výhodnost přírodně blízkého hospodaření.

Nepřímé finanční přínosy

Získání certifikátu FSC může lesnímu podniku přinést další nepřímé přínosy:

- ▶ větší stabilita lesa a tedy i produkce,
- ▶ prestižní ocenění využitelné pro komunikaci s veřejností a obchodními partnery
- ▶ zlepšení komunikace a vztahů s místními lidmi a zájmovými skupinami
- ▶ posílení kontrolních mechanismů hospodaření,
- ▶ nezávislá kontrola hospodaření,
- ▶ garance odpovědného lesního hospodaření pro občany,
- ▶ lepší postavení na trhu a možnost udržet si toto postavení

Do ekonomického zhodnocení se z podstaty věci nedají započítat nezanedbatelné přínosy, které se projeví v delším mnoholetém horizontu a plynou z šetrného lesního hospodaření, ke kterému FSC směřuje. Mezi tato pozitiva patří například zlepšení zdravotního stavu lesů, zvýšení jejich

stability, snížení nahodilých těžeb s návazným lepším ekonomickým využitím těžeb. Další z finančně neuchopitelných výhod certifikace FSC je využití prestiže certifikátu FSC ke zlepšení jména certifikovaného vlastníka a její využití při komunikaci s veřejností, která považuje FSC za důvěryhodný systém.

5. Soubor vzorových směrnic

Majitelé/správci lesů, kteří chtějí hospodařit přírodě blízkým způsobem podle pravidel certifikačního systému FSC, musí mít některé procesy lesního hospodaření formalizované (např. v podobě vnitřních směrnic). Část požadavků Českého standardu FSC jsou vyžadovány českou legislativou (LHP, LHO, účetnictví, doložení vlastnictví apod.) a proto nejsou pro majitele a správce lesů ničím novým. Některé požadavky standardu může již současný vlastník lesa plnit bez směrnic a vnitřních příkazů. Z důvodu nastavení jasného systému a následné kontroly ze strany certifikační firmy je však nutné mít tyto procesy sepsané v podobě formálně schválených a závazných dokumentů.

Následující příklady vnitřních směrnic, které souvisí s požadavky Českého standardu FSC lze stáhnout ve formátu doc na stránkách FSC ČR (www.czechfsc.cz). Příklady nejsou vyčerpávající, závazné ani jediné možné a mohou se lišit také podle předpisů místních samospráv. Měly by sloužit pouze jako ukázka nebo inspirace při vytváření vlastních směrnic a neobsahují formální náležitosti (datum účinnosti, odpovědnost apod.). Směrnice v bodech 5.1. – 5.9. vychází z lesního majetku vlastníciho skupinový certifikát, který používá dodavatelský způsob hospodaření.

5.1. Minimalizace eroze

1. Při plánování přibližovacích prací vycházet z dopravní mapy a znalosti stanoviště.
2. Využít možných preventivních opatření (vhodná úprava vodního režimu – dočasné či trvalé odvodnění, čištění či zbudování svodnic, umístění klestu do přibližovacích tras apod.),
3. Podle náchylnosti stanoviště k erozi plánovat vhodné roční období k provedení přibližovacích prací.
4. Podle stavu terénu nasadit vhodnou mechanizaci. Přibližování koncentrovat na přibližovací linky a cesty, ale podle situace a objemu dříví alternativně zvolit i rozptýlené přibližování porostem. Preferovat přibližování bez kontaktu s terénem nebo v polozávěsu.
5. V rámci vhodného ročního období využít relativně dobré počasí.
6. Na zvýšené riziko eroze upozornit dodavatele při zadání práce, vymezit období nepřipustné pro přibližování či odvoz dříví.
7. V období snížené únosnosti terénů omezit přibližovací práce na minimum. Kapacity odeslat na jiná vhodnější stanoviště, čas využít k opravám či zlepšení technického stavu. Preferovat rovinatější terény před svažitémi, písčité před hlinitými.
8. V případě zjištění počínající eroze analyzovat důvod vzniku, podle toho zajistit způsob a dodavatele asanačních prací.

5.2. Prevence poškození porostů

1. Podle možností provádět většinu úmyslných těžeb v období sníženého toku mízy či zvýšené sněhové pokrývky.
2. Zohledňovat odolnost či náchylnost jednotlivých druhů dřevin k poškození.
3. Těžby provádět směrovým kácením k přibližovacím linkám.
4. Preferovat přibližování bez kontaktu s terémem nebo v polozávěsu.
5. Vyhýbat se poškození cílových stromů a cennějšího zmlazení.
6. V případě vzniku odřenin vyžadovat jejich asanaci v souladu s Rámcovou dohodou o provádění prací.

5.3. Ochrana vodních zdrojů

1. Maximálně se vyhýbat provádění prací v bezprostřední blízkosti vodních zdrojů.
2. Respektovat omezení používání technologií, chemikálií a postupů škodlivých vodním zdrojům.
3. Při hrozícím dotčení vodních zdrojů těžbou, přibližováním či jiným způsobem prokazatelně kontaktovat případného správce vodního zdroje a konzultovat pracovní postup.
4. Dodavateli prokazatelně (nejlépe písemně) upřesnit pracovní postup a podmínky umožňující pohyb u vodního zdroje a v jeho ochranném pásmu.

31

5.4. Pravidla použití chemických přípravků

1. Za chemikálie jsou zde považovány prostředky ze Seznamu registrovaných přípravků na ochranu lesa, schváleného Ministerstvem zemědělství (poslední vydání aktualizované k 1. 2. 2015 a následující).
2. Tento seznam musí být pro použití v lesích certifikovaných FSC dále konfrontován s příslušným seznamem vydávaným FSC (FSC List of 'highly hazardous' pesticides FSC-STD-30-001 a poslední vydání ze dne 10. 2. 2015)
3. Použití chemikálií je přípustné jen v druzích a objemech stanovených ročními projekty prací.
4. Použití jiných chemikálií podléhá schválení skupinového manažera.
5. Za bezpečné uskladnění chemikálií v souladu s předpisy zodpovídá vlastník lesa, po jejich převzetí k provedení prací pak dodavatel prací.
6. K provedení prací s chemickými prostředky musí být dodavatelé proškoleni. Školení je prováděno: úvodní pro nového dodavatele prací nebo vždy při zařazení nového přípravku. O školení musí existovat písemný záznam.
7. Za použití ochranných pomůcek, dávkování přípravků a likvidaci použitých obalů zodpovídá dodavatel prací.
8. Za použití chemických přípravků v souladu s předpisy zodpovídá dodavatel prací.

9. O použití chemikálií vede zadavatel prací evidenci. Ta musí obsahovat údaje o místě použití, časové vymezení nasazení chemikálií, údaj o množství nebo údaje, z kterých je možné množství odvodit (např. technické jednotky v případě standardního nasazení). Další evidenci je dodavatel prací povinen vést zejména v případě, že: chemikálie byla použita jiným než standardním způsobem nebo se vyskytly jevy předznamenávající možné jiné než očekávané účinky. Z tohoto důvodu dodavatel vhodným způsobem předává vlastníku lesa podklady pro evidenci při fakturaci prací. Vhodným způsobem se rozumí např. uvedení potřebných údajů přímo na fakturu.
10. K použitým chemikáliím mají vlastníci a dodavatelé k dispozici bezpečnostní listy a návody k použití.

5.5. Zajištění účasti zájmových subjektů na tvorbě LHP

1. Podle § 2 odst. 25 lesního zákona záměr zadat zpracování osnovy vyhlásí orgán státní správy lesů obecně závaznou vyhláškou.
2. Podle české legislativy jsou povinné obecně známeny všechny dotčené instituce, tedy včetně NNO (nevládní neziskové organizace), které oznámily při svém zřízení orgánu státní správy předmět své činnosti a zájem o zasílání dokumentů týkajících se činnosti NNO v obvodu jejich působnosti.

3. Podle § 26 odst. 3 lesního zákona mohou právnické a fyzické osoby, jejichž práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být dotčeny, uplatnit své připomínky a požadavky na zpracování plánů nebo osnov nejpozději v termínu stanoveném schvalujícím orgánem státní správy lesů.
4. Pro efektivní spolupráci s NNO při tvorbě nových LHP uvědomí vlastník lesa příslušné NNO a zájmové skupiny o zpracovávání nových LHP do 1 měsíce od rozhodnutí o výběru zpracovatele a umožní jim účast na zadávání podmínek zpracování LHP.

5.6. Podpora biodiverzity při těžbě dříví

a. přednost těžeb:

- ▶ v zásadě mají nahodilé těžby přednost před úmyslnými, ale výjimky jsou nutné, zejména z důvodů ochrany živočichů v době hnízdění nebo vyvádění mláďat, zvyšování podílu mrtvého dřeva a možnosti vzniku doupných stromů, či chráněných druhů rostlin v době vegetace. V tom případě musí být nahodilá těžba vyznačena také (průkaznost), v případě jejího zapojení do systému zvyšování biodiverzity dodatečně označit hvězdičkou;

b. vyznačování:

- ▶ v průběhu vyznačování značkou průběžně vyznačovat stromy do systému zvyšování biodiverzity a popřípadě systém trvalých vyklizovacích linií. Stromy označující hranici plošných těžeb nesmí být těženy. Mimo plošné těžby se těží jen stromy vyznačené či jinak řádně zadané.

c. holoseč:

- ▶ je v zásadě nežádoucím způsobem obnovy. Její použití se připouští v těchto případech:
 - ▶ je prováděna za účelem zvýšení podílu EsD, v tom případě se její tvar a velikost řídí biologickými nároky obnovované dřeviny, cílem obnovy je vytvoření skupinovitě diferencovaného porostu

- ▶ jedná se o domýcení zbytku porostní skupiny, kde nelze předpokládat využití přirozené obnovy žádoucích druhů dřevin nebo by jeho ponecháním hrozila hospodářská škoda většího rozsahu
- ▶ připouští se použití holoseči do výše jedné poloviny z maximální povolené mýtní těžby dle lesního hospodářského plánu. Maximální rozloha seče je v takových případech 0,9 ha, jejich průměrná rozloha pak max. 0,3 ha.
- ▶ Využití holoseče se nepřipouští:
 - ▶ za účelem obnovy celé plochy dřevinou, která na ploše výrazně převládala před obnovou a nepatří mezi EsD

d. zadávání těžeb:

- ▶ v případě prací v rizikových oblastech (ÚSES, chráněná území, zvláštní požadavky na technologii nebo sortimentaci) zadat na zadávacím listu prací

e. přejímka prací:

- ▶ kontrola škod na životním prostředí, vyvození závěrů a způsob řešení, přejímka pracoviště

33

5.7. Strategie zvyšování podílu mrtvého dřeva v lese

1. mrtvým dřevem jsou míněny všechny části stromu oddělené od kořenového systému (kmen a jeho části, větve) i pařez a kořenový systém, pokud nevykazují známky rašení a obrůstání; dále ležící či stojící souše, odumřelé vývraty, přirozený opad větví
2. potenciální zdroje mrtvého dřeva: odumírající stojící ekonomicky nezajímavé stromy, které nevykazují známky napadení škůdci a v budoucnu nebudou nadměrně ohrožovat návštěvníky lesa, odumírající pahýly zlomů bez známek napadení škůdci, těžební zbytky neohrožené škůdci (ne přijaté dříví!)
3. zásady:
 - a. co není ekonomicky zajímavé a zdravé, netěžit. V případě potřeby těžby zadat

část do samovýroby, část nechat skácet a uklidit na hromady.

- b. v případě porostu s nedostatečnou zásobou mrtvého dřeva při zadávání samovýrob část hmoty nechat uklidit na hromady a ponechat v lese
- c. těžební zbytky sledovat s ohledem na výskyt kůrovcovitých, v případě ohrožení přednostně zadat do samovýroby
- d. starší dříví ležící na zemi se známky rozkladu již do samovýrob nezasílat
- e. vývraty a ležící zlomy nezpracovávat těžbou a samovýrobou krátit a rovnat dle potřeby tak, aby nebyly překážkou navazujících technologických postupů, použít výkony 39 11, 39 12
- f. průběžně vyznačovat (hvězdička) další potřebné mrtvé dřevo, dosud živé ekonomicky nejméně zajímavé stromy, doupné stromy (s dutinami)
- g. při ztrátě mrtvého dřeva vyznačit náhradní

34

5.8. Monitoring

1. Pro předcházení konfliktům při lesním hospodaření je třeba zmapovat místa, která mají kulturní nebo duchovní hodnotu pro místní komunity.
Toto mapování bude provedeno jednorázově dotazem na místní samosprávy, průběžně lesními při provozu.
2. Zjištěné výsledky budou podle charakteru zakresleny do lesnických nebo ekologických map.
3. Pro předcházení konfliktům při lesním hospodaření je třeba zmapovat místa s výskytem vzácných druhů fauny a flóry a vzácnějších ekosystémů.
Toto mapování bude provedeno jednorázově dotazem na místní samosprávy, orgány ochrany přírody, zástupci nevládních organizací se zájmem (a potřebnými znalostmi) o přírodu, průběžně lesními při provozu.
4. Získané informace budou předávány dodavatelům prací soustavně a průběžně při zadávání prací a zapracovány do ročních projektů lesnických prací (zejména stanovením termínu provedení konkrétního výkonu a / nebo poznámkou).

Způsob evidence a identifikace

pozitivní prvek systému	identifikace / v terénu	způsob chování vůči prvku
ohrožený n. vzácný druh	zákres v mapě / bez označení	zasahovat jen dle spec. instrukcí
doupný strom (s dutinami)	zákres v mapě / hvězdička	těžít jen na povolení OLH, úmyslné zásahy v okolí do 50 m provádět mimo dobu hnízdění
hnízdni strom	zákres v mapě / hvězdička	těžít jen na povolení OLH, úmyslné zásahy v okolí do 50 m provádět mimo dobu hnízdění
mokřady, prameniště, toky	zákres v mapě / bez označení	k zásahu přizvat OLH ke stanovení technologie
prvky ÚSES	zákres v mapě / bez označení	dle instrukcí v LHP
zvláště chráněná území	zákres v mapě / zákonná úprava	dle Plánu péče
místa s vyšší kulturní či duchovní hodnotou	zákres v mapě	
negativní prvek systému	identifikace / v terénu	způsob chování vůči prvku
černá skládka	zákres v mapě / bez označení	hlásit OLH a vlastníkovi
únik olejů, PHM, chemikálií	zákres v mapě / bez označení	zachytit do nádob, sorbent, hlásit OLH a vlastníkovi, popř. volat hasiče
zjištěná činnost v rozporu s legislativou		hlásit OLH a vlastníkovi, popř. volat policii

5.9. Požární bezpečnost při lesní výrobě a pobytu v lese

1. Jediným případem (dle standardu FSC) použití otevřeného ohně při lesní výrobě je pálení klestu z důvodu likvidace přemnožených kalamitních škůdců v potěžebních zbytcích.
2. Při pálení klestu a jiného dřevního odpadu se musí dodržet zákonné podmínky.

5.10. Směrnice k implementaci Českého standardu FSC do lesního hospodaření lesního majetku X Y

Preamble

Vlastník/správce lesa X Y si klade ve vztahu k lesům za prioritní cíl jejich šetrné obhospodařování. Tento cíl je bezprostředně v souladu s posláním X Y a je definován v lesním hospodářském plánu a ostatních dokumentech, které mají koncepční charakter pro péči o lesy.

Jako potvrzení tohoto cíle se Vlastník/správce lesa X Y rozhodl hospodařit podle Standardu FSC (FSC – Forest Stewardship Council). Získání certifikátu FSC je prestižním oceněním subjektů, které hospodaří v souladu s mezinárodně uznávanými kritérii a principy FSC. Tyto Standardy prosazují environmentálně vhodné, sociálně prospěšné a ekonomicky životaschopné obhospodařování lesů.

Směrnice doplňuje povinnosti zaměstnanců a smluvních partnerů vlastníka/správce lesa X Y v oblastech, ve kterých jsou požadavky Standardu vyšší než požadavky obecně závazných a zvláštních předpisů.

Vysvětlení pojmů:

Zaměstnanec: Zaměstnanec Lesů města X Y

Zhotovitel: Právnícká nebo fyzická osoba, vykonávající pro vlastníka/správce lesa X Y dílo na základě Smlouvy o dílo

Standard: Český standard FSC.

Směrnice FSC: Směrnice FSC o používání pesticidů

Licenční smlouva: Smlouva uzavřená mezi Vlastníkem/správce lesa X Y a certifikačním orgánem o užívání loga a ochranné známky FSC v souladu se Standardem FSC-STD-50-001

1. Zajištění naplňování požadavků Standardu

a. Obecné plnění požadavků

Zaměstnanci i zhotovitel jsou povinni dodržovat ustanovení Standardu v míře příslušné konkrétní činnosti. Tato povinnost je u zhotovitele zakotvena ve Smlouvě o dílo.

b. Bezpečnost

Zaměstnanci i zhotovitel jsou povinni dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

37

při práci a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti. Při jejich porušení je možné okamžitě ukončit smluvní vztah. Zaměstnanci i zhotovitelé (i zaměstnanci zhotovitele) jsou povinni doložit kvalifikaci potřebnou pro druh vykonávané práce (kvalifikační průkaz pro práci s motorovou pilou, křovinořezy, lanovkami, doklad o proškolení k obsluze apod.). Tato skutečnost je zakotvena ve Smlouvě o dílo.

c. Šetrný přístup při hospodaření

- ▶ Při pracích v lesních porostech není dovoleno používat biologicky neudobouratelné oleje k mazání řezacích částí.
- ▶ Při hospodaření není dovoleno používat chemické přípravky, jejichž účinná látka je na seznamu, obsaženém ve Směrnici FSC pokud není schválena příslušní výjimka. Jedná se především o insekticidy obsahující např. Bromadiolon, Cypermethrin (Cyper, Cyples, Vaztak) a Mancozeb (Dithane). Kontrolu seznamu zakázaných látek zajišťuje pracovník, který připravuje podklad pro objednávky chemických přípravků pro lesní hospodářství.
- ▶ Zhotovitel si počíná tak, aby při plnění díla nezpůsobil škody v porostu. Při poškození budou tyto stromy ošetřeny na náklady zhotovitele.

d. Eroze

Všichni zaměstnanci a zhotovitelé jsou při výkonu práce či zakázky povinni předcházet vzniku erozivních jevů. Při vzniku erozivních rýh je původce povinen zajistit nápravu stavu, zejména likvidací zahrnutím či přehrazením erozní rýhy. Povinností zaměstnanců je plnění tohoto nařízení kontrolovat a vyžadovat, zejména při těžební činnosti a přiblížování dříví. Součástí je zajištění údržby a funkčnosti podélných a příčných odvodňovacích objektů.

e. EsD

Při obnově porostů a výchově je nezbytné dbát na minimální podíly ekostabilizačních dřevin. Jejich podíly a vhodné druhy jsou definovány v Příloze č. 6 Standardu. Minimální podíly musí být v souladu se směrnicí zachovány i při výchově porostů.

f. Ponechávání dříví

Při hospodaření je dodržován princip ponechávání části dřevní hmoty v porostech. Množství a způsob jsou definovány obecnými pravidly ve Standardu (Princip 6, kritérium 6.3).

g. Referenční plochy – monitoring

Pro sledování vývoje lesních ekosystémů

slouží tzv. referenční plochy. Tyto plochy budou vyznačeny a evidovány v obrysových mapách. Na plochách se provádí pouze zásahy, které směřují k přirozenému stavu.

h. Odpovědnost za evidenci odpadů

Zhotovitel je povinen vést evidenci odpadů, vzniklých při činnostech prováděných na základě Smlouvy. Tato skutečnost je zakotvena ve Smlouvě o dílo

i. Odpovědnost za dodržování pravidel

Zaměstnanci jsou odpovědní za dodržování pravidel Standardu na svěřeném úseku při plnění svých pracovních úkolů. Zaměstnanec, který je odpovědný za dodržování Standardu za vlastníka/správce lesa X Y, provádí a eviduje kontrolu plnění závazků ze Standardu vyplývajících, určí ředitel lesa X Y.

j. Implementace Českého standardu FSC do právních dokumentů (Smluv o dílo)

► Zaměstnanci odpovídající za sepisování Smluv o dílo, jejichž předmětem jsou práce v lese, jsou povinni do Smluv uvádět:

- Před zahájením prací na díle bude odpovědným zaměstnancem objednatele zhotovitel seznámen s technologickým postupem při zadané práci a se zvláštnostmi pracoviště.
- Zhotovitel je povinen při plnění díla dodržovat ustanovení Směrnice uvedené v této kapitole do lesního hospodaření lesa X Y. Směrnice je zveřejněna na webových stránkách vlastníka/správce lesa X Y.
- Zhotovitel je povinen používat biologicky odbouratelné mazací oleje a prostředky pro zachycení ropných látek při jejich úniku.
- Před zahájením prací byl odpovědným zaměstnancem objednatele zhotovitel seznámen s nařízením stanovujícím způsob označování ohroženého prostoru při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru a zhotovitel je tímto povinen dodržovat ustanovení tohoto nařízení.

39

2. Používání ochranných známek FSC (logo FSC, zkratka „FSC“ a název „Forest Stewardship Council“) (dále jen ochranné známky) při komunikaci, při označování výrobků, při přípravě a distribuci reklamních předmětů a při reklamní kampani.

k. Používání ochranných známek se řídí pravidly určenými Standardem FSC-STD-50-001 a vyplývajícími z Licenční smlouvy. Použití podléhá schválení certifikační firmou.

l. Použití na materiálech, dokumentech a v elektronické komunikaci. Podoba loga je vytvářena automaticky prostřednictvím FSC LABEL GENERÁTORU na webových stránkách <https://trademarkportal.fsc.org/portal/login.php>. Přístupové kódy jsou k dispozici pouze u pracovníka zodpovědného za certifikaci.

m. Označování produktů, evidence produktů
Produkty jsou označeny dle platného Standardu, uvedeného pod písm. a). Jakékoliv jiné označení či použití loga je nepřipustné.

n. Produkty bez certifikátu
Dříví, u kterého není možné určit nezaměnitelně původ z certifikovaného lesa, nesmí být prodáno jako certifikované. Jedná se o dříví pocházející z případného výkupu, zpětného odkupu nebo v případě krádeže dříví dohledané ukradené dříví. Tato hmota nebude na dodacím listě označena ochrannými známkami a číslem certifikátu. O této skutečnosti vede evidenci oddělení odbytu.

Přílohy:

1. Komentovaný Český Standard FSC
2. Seznam zakázaných chemických látek (FSC List of 'highly hazardous' pesticides FSC-STD-30-001a)

** umístěnu na vlastníka/správce lesa XY*

6. Odkazy a tipy k prohlédnutí

Zajímavá místa na internetu

- ▶ **www.czechfsc.cz**
Stránky české kanceláře FSC.
- ▶ **www.fsc.org**
Mezinárodní stránky FSC International s kompletními informacemi o certifikačním systému FSC.
- ▶ **info.fsc.org**
On-line databáze všech certifikovaných subjektů - lesních majitelů a firem ve navazujícím zpracovatelském řetězci - na světě (FSC International)
- ▶ **www.slpkrtiny.cz**
Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny (ŠLP) je organizační součástí Mendelovy univerzity v Brně má certifikát FSC od roku 2000 a je tak prvním držitelem certifikátu FSC v České republice
- ▶ **www.krnap.cz**
Krkonošský národní park je držitelem certifikátu FSC.
- ▶ **www.praha.eu**
Hlavní město Praha je držitelem certifikátu FSC.
- ▶ **www.wwf.org**
Webové stránky Světového fondu na ochranu přírody (WWF) zabývající se mimo jiné ochranou lesů.
- ▶ **www.uhul.cz**
Stránky Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů, který mimo jiné zajišťuje Národní inventarizaci lesů, jednotný typologický systém lesů, vytváří Oblastní plány rozvoje lesů, hostí přípravu Národního lesnického programu apod.
- ▶ **www.ldf.mendelu.cz**
Lesnická a dřevařská fakulta, Mendlova univerzita v Brně provádí lesnický výzkum a výuku.
- ▶ **www.pralesy.cz**
Stránky se snaží informovat o problematice výzkumu a monitoringu přirozených lesů v České republice. Přinášejí také komplexní informace a přehledy o současném rozsahu a stavu přirozených lesů.
- ▶ **www.prosilvabohemica.cz**
Pro Silva Bohemica je sdružení lesníků a přátel lesa, kteří praktikují a prosazují co možná největší využití přírodních procesů v lesním hospodaření za účelem lepšího a trvalejšího hospodářského výsledku a souběžného zachování nepřetržitosti plnění všech funkcí lesů.
- ▶ **prirozenelesy.cz**
Internetový časopis věnovaný přírodě blízkému hospodaření v lesích.

**Vydala národní kancelář FSC ČR (Fairwood, z. s.)
© FSC ČR, 2015****Autoři fotografií:**

fotografie na obálce Jan Stria

- 1 Alena Sekeráková
- 2 Michal Procházka
- 3 Romana Říhová
- 4 © istockphoto.com
- 5 Romana Říhová
- 6 Markéta Stixová
- 7 Zdeněk Dvořák
- 8 © istockphoto.com
- 9 Renata Falesnikova
- 10 Petr Daněk
- 11 Jan Klimeš
- 12 Jan Müller
- 13 Linda Trnková
- 14 Petr Šrámek
- 15 Petra Hudečková
- 16 Karel Himmer
- 17 Magdalena Vaculík Minolová
- 18 Milan Konečný
- 19 Dalibor Zacios

- 20 Jan Stria
- 21 Otakar Haška
- 22 Tomáš Morkes
- 23 Tomáš Doubrava
- 24 Jan Stria
- 25 Jana Krčmářová
- 26 Karel Novotný
- 27 Karolína Vučka
- 28 Jaroslav Neraď
- 29 Zuzana Vajdová
- 30 Matěj Cigl
- 31 Zuzana Vajdová
- 32 Otakar Haška
- 33 Tomáš Morkes
- 34 Petr Březina
- 35 Tomáš Doubrava
- 36 Matěj Cigl
- 37 Zdeněk Dvořák
- 38 Jan Paul
- 30 © FSC A.C.

FSC ČR je nevládní neziskovou organizací a národní kanceláří mezinárodní organizace Forest Stewardship Council (FSC) s působností v České republice. FSC ČR je tvořeno třemi desítkami členů z řad vlastníků lesů, lesníků, vědců, zástupců nevládních organizací, odborů a zpracovatelů rozdělených do tří odborných sekcí: ekonomické, environmentální a sociální. Roli pozorovatelů přijali zástupci Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí a Lesů České republiky. Zájemci z řad vlastníků lesů a lesních hospodářů jsou v FSC ČR vítáni, stejně jako zástupci dalších zájmových skupin.

Jedním z hlavních úkolů FSC ČR je tvorba a revize Českého standardu FSC pro lesní hospodaření. FSC ČR se dále věnuje propagaci, vzdělávání a podpoře přírodě blízkého lesního hospodaření a dřeva jako obnovitelného zdroje. Poskytuje též poradenství při certifikaci lesů a dřevozpracujících podniků podle principů FSC.

Prostředky pro svou činnost získává FSC ČR od českých i zahraničních nadací a fondů, mezinárodní centrály FSC, členských příspěvků, poradenské a publikační činnosti.

Kontaktujte nás:

FSC ČR (Fairwood, z. s.)
Kounicova 42, 602 00 Brno
tel./fax: 545 211 383, info@czechfsc.cz
www.czechfsc.cz, www.poznejdrevo.cz

Vytištěno v listopadu 2015 na FSC papíře.

Co je to FSC? (Forest Stewardship Council)

Forest Stewardship Council® (FSC®) je mezinárodní nevládní nezisková organizace, která byla založena roku 1993 zástupci dřevozpracujícího průmyslu, environmentálních organizací, obchodníků se dřevem, lesníků, sdružení domorodých obyvatel a odborů z celého světa. FSC je řízeno více než 800 členy ze 81 rozvojových a bohatých zemí světa.

Základní ideou FSC je podporovat environmentálně vhodné, sociálně přínosné a ekonomicky životaschopné lesní hospodaření, a tím napomoci chránit ohrožené a devastované světové lesy.

Za tímto účelem organizace vytvořila systém lesní certifikace šetrného a přírodě blízkého lesního hospodaření a označující výrobky pocházející z těchto lesů.

www.czechfsc.cz

Tiskneme na papír z odpovědných zdrojů.